

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 143

בס"ד ערש"ק פר' יתרו (מכנין) כ"ב שבט תשס"א

פנינים יקרים

ויעמוד העם מרחוק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים (שמות ב). כי מי שהוא הולך בגשמויות כל ימיו ואח"כ נתלהב ורוצה לילך בדרכי השי"ת אז מדת הדין מקטרג עליו ואינו מניח אותו לילך בדרכי השי"ת ומזמין לו מניעה והשי"ת חפץ חסד הוא ומסתיר את עצמו כביכול בהמניעה הזאת. ומי שהוא בר דעת הוא מסתכל בהמניעה ומוצא שם הכוב"ה... וזהו ומשה שהוא בחינת דעת כל ישראל נגש אל הערפל אשר שם האלקים היינו אל המניעה שבה בעצמה נסתר השי"ת.

ויתיצבו בתחתית ההר פרש"י מלמד שכפה הקב"ה על ישראל הר כגיגית. שמעתי מפי מורי (הבעש"ט) לכך כפה הר כגיגית שגם שאינו חושק לתורה ועבודת ה' מ"מ אינו בן חורין ליבטל. רק יעשה בעל כרחו וידמה כפי שכופין אותו לעשותו בעל כרחו. והוא דרך טוב לאיש ישראל לימי הקטנות וכו'.

(פורת יוסף)

אמרו חז"ל לעולם יעסוק אדם בתורה שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה (פסחים ג) לכאורה איך היא שע"י שלא לשמה שהוא בחינת שקר יבא מזה לבחינת לשמה שהיא האמת... אכן הכוונה שמתוך שלא לשמה ר"ל שגם בבחינת שלא לשמה יש בה תוך שהוא בחינת אמת... כי השלא לשמה מגדיל בהמשך ההסתובבות למדת האמת, ולזה יש שייכות של השלא לשמה להשיג למוד לשמה.

(באר אברהם)

והחכמה מאין תמצא (איוב כח). כי החכמה היא הצמצום מן ההתפשטות ואין בכדי להכניס את המחשבה בגבול אותיות ותיבות ואח"כ ההבנה, הרי שתחילת התגלות אור ההשגה היא הצימצום את עצמו. אבל עיקר החיות של אור הההשגה הוא האין והאפס... וכל היתר רק אין ואפס, ומופשט מגבול הוא יותר דבוק בו יתברך עצמותו בלי שום מלבוש.

ויספר משה לחתנו - את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצילם ה' (שמות יח) ר"ל שסיפר לו גודל הבהירות שהיה לישראל וגם הנפילה שהיה להם בדרך כמה פעמים עד מלחמת עמלק נפלו כמה פעמים עד שהיו צריכים רחמים גדולים שיצילם ה' ויתחזקו באמונה.

(מאור ושמש)

עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלקים. יש לתמוה הרי אין לך כפירה גדולה מזו כאלו אומר שגם אלהים אחרים גדולים הם. ויתכן לומר שהפשט בפסוק הוא כך: עתה ידעתי כי גדול ה', כלומר הוא לבדו. ומנין לי הידיעה הזאת. מכל האלהים כי עבדתי לכולם ונוכחתי לראות שכולם הבל וריק, ורק ה' הוא האלקים.

כאיש אחד בלב אחד. אמרו חז"ל שהשונמית אמרה על אלישע איש אלקים קדוש הוא עובר עלינו תמיד (מ"ב ד) מנא ידעך? שלא ראתה זכוב עובר על שלחנו - זכוב ראשי תבות זה בכה וזה בכה, שונמית ראתה שכל המסובים היו באחדות והברכה שאיש קדוש הוא המשרה שלום ואחדות לכל...

(אדמו"ר ר' אברהם מסטרטין)

כאיש אחד בלב אחד. בשעה שישראל מאוחדים ומלוכדים כאיש אחד בלב אחד יכולים הם לעמוד נגד ההר - היצה"ר הדומה להר.

ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני פרש"י מקיש נסיעתם מרפידים לביאתם למדבר סיני מה ביאתם למדבר סיני בתשובה אף נסיעתם מרפידים בתשובה. הענין הוא כשאדם מכיר בחטאו הוא מתחרט ושב כשהוא מתעלה ע"י התשובה ועושה מעשים טובים חוזר ומתחרט על אותו חטא כי אז מכיר ביתר שאת את גודל הפגם והחסרון - זוהי תשובה שלמה. לפי"ז יובן שהתשובה שהיה בביאתן לסיני היה שונה מנסיעתן מרפידים.

(אדמו"ר רבי צבי מורגנשטרן מלומז)

שיחת הרא"ש ר"ח אלול תשכ"ד, נכתב ע"י הרל"ס כפ' הכנתו.

האמונה והאחרות

עלינו לדעת בבירור שהמרחק וההסתר פנים בא מאתנו, אנו יוצרים הרגשה זו מתוך התרחקותנו ממנו יתברך, בנוסף לזה עוד מעלים על דעתנו כאלו הקב"ה מתרחק מאתנו. (מה שנאמר: אל תסתר פניך ממני... אל תרחק ממני... אינו מציאות אמיתי כלפי שמיא אלא בטוי לאופני ההתייחסות של בני אדם אל הבור"ה כאלו הקב"ה מתרחק מאתנו וכאלו הקב"ה מסתיר פניו מאתנו -).

האמת היא שהשי"ת נמצא אתנו בכל מקום ובכל מצב וכאשר נתחזק באמונה פשוטה נוכל לדבר עם הרבש"ע פה אל פה כמדבר איש אל רעהו. כי האמונה הפשוטה מכניס באדם את הגלוי שהשי"ת אתו בכל המצבים. ובכח האמונה הפשוטה מגלה שאין מרחק ואין הסתר פנים ועיי"כ מתגלה כבוד שמים כפי שהוא באמת.

כתוב אצל משה רבנו: "ומשה עלה אל האלקים" (שמות יט, ג) ההדגשה ומשה "עלה" אל האלקים אינו מצד האלקים כי השי"ת נמצא בכל מקום אלא רק לגבי משה. בזה שמשה התעלה מהמצבים הגשמיים שלו אל דבקות הבורא בכח האמונה הפשוטה, אז חש את קרבת אלקים ואת קריאת ה' אליו. וככל שהתעלה משה כך התגלה אליו ה' עד שהגיע לפה אל פה אדבר בו ולא בחידות. וכמו אצל משה כך אצלנו, ענין ההתרחקות וההתקרבות אינו מצד ה' אלא מצד התעלותנו מהגשמיות בה אנו תפוסים.

הגאווה הוא הגורם החזק ביותר המרחק אותנו מהרבש"ע כי אין אני והוא יכולים לדור במדור אחד. ענין זה גם לא מצד הרבש"ע כי מאתו לא תצא הרעות והטוב

נמצא ואין עת למציאותו, הקב"ה נמצא בכל מקום ולית אתר פנוי מיניה אפילו במקומות הנמוכים ביותר. לכן כל אחד ואחד באיזה מצב שרק יהיה יכול לדבר פה אל פה כמשה רבינו ע"ה. ואין כל הבדל באיזה מקום שנמצא כי אפילו אם נמצא במקום הנמוך ביותר - מחמת כשלונותיו, יכול האדם לגלות את הרבש"ע מתוך המצב שלו כמו שאמר דוד המלך ע"ה: "מבטן שאול ידעתיך" כי "גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך".

כשבקש משה רבנו מהרבש"ע הראני נא את כבודך השיבו הקב"ה כי לא יראני האדם וחי. זה מה שהאדם אינו מסוגל לראות את הרבש"ע אינו מחמת שהרבש"ע מתרחק מאתנו, כי לא שייך אצל הרבש"ע מרחק. וכן ההסתר פנים אינו מצד הרבש"ע מפני שהרבש"ע נמצא אתנו בכל מקום בכל עת ובכל שעה, ובאם נמצא אתנו בכל מקום מה שייך הסתר פנים? אלא זה שאין אנו יכולים לראות את הרבש"ע הוא מחמת שאנו רחוקים ממנו יתברך. וכן ההסתר פנים אינו מצד זה שהשי"ת מסתיר פניו מאתנו ח"ו אלא שאנו מסתירים פנינו ממנו יתברך שמו מחמת הרדיפה אחרי כל מיני שטויות.

כל המושג מרחק בא מאתנו! כי אצלנו שייך מרחק בין ארץ ישראל לארה"ב. וכן כל המושג הסתר פנים הוא מאתנו כי אצלנו שייך הענין של לסגור את העיניים ולא לראות אבל אצל הרבש"ע לא שייך כלל מושג "מרחק" מפני שהקב"ה מלא כל הארץ כבודו, וכן לא שייך אצל הרבש"ע מושג של "הסתר פנים" הלא: "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'" לכן

שיחות קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך מעמ' קודם

143
ג

החפץ, הוא צריך לפרקו לחלקים שיהיו ניתנים להרים אותה ואח"כ להרכיב אותה מחדש. הנמשל: לכל אחד יש לו קשר בשורש נשמתו אל מקור הנשמות כסא הכבוד ויש אשר שורש נשמתו מתפשטת על פני כל הארץ וממילא יש לו קשר עם הרבה נשמות. ואז אם כל הנשמות שיש ביניהם קשר מתקשרים בשורש נשמתם (כלומר שהם מאוחדים) יכולים בכח אחדות זו לעשות מהפכה לעולם, כל אחד יוכל למסור לחברו מהתפקיד שמוטל עליו וכולם ביחד יוכלו לעשות פעולות שלא שייך כלל לעשותם יחידי ובוזה יתקרבו לבוית"ש ביתר שאת ויתגלה כבוד שמים ברבים.

יעקב אבינו ע"ה כשפגש את רחל ליד הבאר ראה עדרי צאן רובצים ליד הבאר אמר להם הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה, אמרו לו לא נוכל להשקות את הצאן עד אשר יתאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר. וכאשר ראה יעקב את רחל כשהגיעה עם הצאן הרים יעקב לבד את האבן כמו שמרימים פקק מעל פי הבקבוק. סיפור זה מלמד גישה מיוחדת בכח האחדות. האחדות המוכרת לנו היא שכמה בני אדם מתאחדים יחד בשביל לעשות איזה פעולה, ובמיוחד כאשר מתאחדים יחד לעשות איזה פעולה שלא ניתן לעשותה לבד. אבל יעקב אבינו השיג את האחדות בתוך עצמו. כאשר הרים את הפקק ידע יעקב בבירור שאין זה הכח הבלעדי שלו כי לבד לא שייך להרים את האבן שעל פי הבאר וזה שבכל זאת הרים את האבן היא בכח האחדות שיצר אותו בינו לבין עצמו. ובכח האחדות המיוחדת הזאת הצליח להרים - כאלו לבד - את האבן כמו שמרימים פקק מעל פי הבקבוק.

ומה יתאונן חי שמרגיש התרחקות מהרבש"ע גבר על חטאיו אינו רק מחמת החטאים שגרם לו את תחושת ההתרחקות ובמיוחד בחטא הגאווה. ורק האדם הוא זה ששם את המסוה שמביא את התחושה של הסתר פנים.

וזאת צריך האדם לדעת שמפי עליון לא תצא הרע והטוב והקב"ה נמצא אתנו בכל מקום ובכל עת ואפילו בתחושת ההסתר וההרחקה. ואדרבה עצם ההסתרה והנחת המסוה ועצם תחושת ההתרחקות, גם זה מאת השי"ת מפני שהשי"ת נמצא בכל מקום וזה כולל את המקום הנקרא התרחקות והסתר פנים. וככל שנתמיד בהתבוננות זו נתחבר אל הנמצא ואין עת אל מציאותו ונגלה שגם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך. הכח להתמדה זו מקבלים דרך האמונה הפשוטה דלית ליה מגרמי כלום והכל רבש"ע וע"י כך מתפרסם שם ה' בעולמות.

קשה מאד לדרוש מהאדם אמונה פשוטה "ווען הער איז פארכפט אין זיינע ווייטיקין" (כאשר הוא תפוס בכאבים שלו) ואם כוונתו להשתחרר מהכאבים שלו דרך האמונה הפשוטה אין זה אמונה פשוטה אלא מילוי אינטריס שיהי' לו טוב, ואמונה פשוטה היא ללא שום לוו" - "הער גלויבט" (הוא מאמין). ואיך ניתן לחיות באמונה פשוטה כאשר האדם בהתרחקות ובהסתר פנים כה גדול? העצה היעוצה לזה היא **"אחדות"**.

הכח של האחדות הוא בדרך משל כמו שרואים בחיים כאשר צריכים להרים דבר כבד אז אם מתארגנים כמה בני אדם להרים את הדבר הכבד. ניתן להרימו מיד, אבל אם אין לו את החברים שיעמדו לעזרתו בהרמת הדבר הכבד והאדם יצטרך להרים לבד וכשזה בלתי אפשרי כלל. אז יש עבודה כפולה כי בנוסף לזה שצריך לעשות את המאמץ להרים את

לפניו כאלו היו אתו בפועל.

העבודה בכח האחדות עם כולם כאשר הוא מופנה אל עצמו מתאפשרת רק למי שמסוגל לזרוק את עצמו אל האמונה הפשוטה. שהקב"ה נמצא ואין עת אל מציאותו. ומכיוון שמחפש את הרבש"ע שממלא כל עלמין ואינו מחפש לעשות חשבון עם הזולת אלא עם עצמו יקבל כוחות שאינם מן הטבע ועי"ז יפרסם שם ה' בעולמות.

סיפור של יעקב אבינו נותן כוון דרך בחיים שעבודת האדם בכח האחדות. ואז אם כח האחדות הוא מכל הצדדים. הצדדים מתאחדים, נותנים כח זה לזה, וגם עושים פעולות משותפות וכד'. ואם אין האחדות מתפשטת ונשאר לבד גם אז יכול להיות באחדות עם כל אחד ואחד כאשר האחדות מופנה אל עצמו כלומר אני מאוחד עם כולם ואז מקבל את הכוחות של כולם בתוך עצמו וכל פעולה מקבלת כח כאלו נמצאים אתו ונושאים אתו במשימה החשובה אשר

אמרות קצרות מהרא"ש - נרשם ע"י ר.ק.

קורי עכביש נראים כבנין שלם רק הכנסת אצבע הורסת את הכל. כך היצר הרע נראה כבנין רק התגברות קטנה הורסת כל הבנין שלו.
האדם עצמו - הוא היצר הרע לכך היצר הרע לא הולך ממנו כי לא יכול ללכת ממנו - האדם שורש מציאותו רע וצריך לזכור זאת כל הזמן.
הקב"ה ניסה את אברהם - "ויהי אחר הדברים והאלקים ניסה את אברהם" כדי לדעת עד כמה מגעת יראתו את ה' - הקב"ה מנסה את האדם כל הזמן - לראות עד כמה ירא הוא את ה'.
ה' לא נותן בקלות כדי שנהייה עמו ונדע שאין לנו כל חלק ואפילו לא כגרגיר אבק כי ברגע שזה יהיה לנו קל - נחשוב הנה יופי אני עשיתי אני וכו' אבל כל זמן שרואה שאני לא יכול - רואה שבלעדיי אין לי כל חיות, ממילא אני חי עמו ורואה שאני בשר "רימה ותולעה" ואין לי כל אחיזה. כל הזמן לדבר לבורא ולעצמי לא להתיאש כמו שהיצר הרע לא מתיאש ולא אומר די לרגע ואני נח וכל הזמן מנסה כך גם אני לא להתיאש ולאמר די כל הזמן ולבקש - מהבורא שישלח הסיבה - שלא ניכשל וגם אם נכשלים שבע יפול צדיק וקם - לקום ולראות אפסותי ולחיות את האין שבי ולבקש ולצרוח מהבורא העולם תן לי כח להמשיך לא ליפול ליאוש.

שהשמחה במעונם

הר"ר ישראל דוד דייטש ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר מנחם מלר ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר ישראל מושקוביץ ומשפ' לאירוס' הבת

הר"ר חיים גולדרינג לאירוס' הבן

הר"ר יעקב עמית ומשפ' לאירוס' הבת

הבה"ח דוד גולדרינג שיח' לאירוסיו

כוס תנחומים

למשפחת קוואלובסקי הי"ו

על פטירתו הטראגית ללא עת

של ראש משפחתם עם בתו ז"ל

ת. נ. צ. ב. ה.

כוס תנחומים

הר"ר יעקב קרליץ הי"ו

על פטירת אמו ע"ה